Установа адукацыі ―Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Першы прарэктар
УА ―Беларускі дзяржаўны
Універсітэт культуры і мастацтваў”
________________ Ю.П. Бондар
―___” ____________ 2012г.
Рэгістрацыйны № ВД ____ /вуч.

Інфармацыйнае забеспячэнне турыстычна-экскурсійнай дзейнасці

Вучэбная праграма

для спецыяльнасці 1- 23 01 11 Бібліятэказнаўства і бібліяграфія напрамку спецыяльнасці 1-23 01 11-01 Бібліятэказнаўства і бібліяграфія (менеджмент)

спецыялізацыі 1-23 01 11-01 05 Бібліятэчна-бібліяграфічнае краязнаўства

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Мінск 2012

Складальнік

А.В. Прадзеіна, дацэнт кафедры тэорыі і гісторыі інфармацыйна-дакументных камунікацый установы адукацыі ―Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат педагагічных навук

Рэцэнзенты

А.М. Дулаў, дацэнт, кандыдат гістарычных навук, заг. кафедры гісторыі Беларусі УО ―ВДУ імя П.М. Машэрава”;

В.М. Бігеза, дацэнт, кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры менежменту інфармацыйна-дакументнай сферы БДУКМ.

Рэкамендавана да зацвярджэння:

кафедрай тэорыі і гісторыі інфармацыйна-дакументных камунікацый установы адукацыі ―Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” (пратакол № ад г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі ―Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” (пратакол №1 ад 24. 09. 2012 г.)

Адказны за рэдакцыю
Адказны за выпуск А.В. Прадзеіна

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Студэнты аволодваюць тэарэтычнымі і практычнымі ведамі, уменнямі, навыкамі ў галіне інфармацыйных рэсурсаў па турыстычна-экскурсійнай дзейнасці.

Дысцыпліна ―Інфармацыйнае забеспячэнне турыстычна-экскурсійнай дзейнасці” вывучаецца студэнтамі чацвёртага курса ФІДК згодна з вучэбным планам.

Актуальнасць данага курса па выбару абумоўлена стварэннем ў краіне спрыяльных ўмоў для фарміравання эфектыўнага канкурэнтназдольнага турыстычнага рынка, неад’емнай часткай якога з’яўляюцца турыстскія інфармацыйныя рэсурсы. Фарміраванне, прасоўванне і пазітыўнае развіццё прывабнага для турызма вобраза Рэспублікі Беларусь таксама звязана з павышэннем ролі інтэрнэт-тэхналогій, развіццём сеткі турыстычных інфармацыйных цэнтраў.

Мэтай дысцыпліны з'яўляецца вывучэнне студэнтамі асаблівасцей турыстска-экскурсійнага патэнцыяла Рэспублікі Беларусь, інфармацыйных рэсурсаў ў галіне турыстычна-экскурсійнай дзейнасці, авалоданне методыкай іх выкарыстання.

Мэтавая накіраванасць дысцыпліны абумоўлівае кола **задач**, вырашэнне якіх забяспечыць фарміраванне неабходных для спецыялістаў ведаў і ўменняў, а менавіта:

- вызначэнне панняццяў ―турыстска-экскурсійны патэнцыял”, ―іфармацыйнае забеспячэнне турыстычна-экскурсійнай дзейнасці”;
- знаёмства з экскурсійнымі магчымасцямі Беларусі, яе турыстска-экскурсійнымі рэгіёнамі;
- веданне нарматыўна-рэгламентуючых дакументаў ў сферы турызма Беларусі;
- вызначэнне карыстальнікаў інфармацыі ў сферы турызма;

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

- засваенне спецыфікі інфармацыйных рэсурсаў турыстычна-экскурсійнай дзейнасці Беларусі;
- веданне стваральнікаў інфармацыйных рэсурсаў турыстычна-экскурсійнай дзейнасці Беларусі;
- знаёмства з бібліяграфічнымі, фактаграфічнымі, электроннымі інфармацыйнымі рэсурсамі па турыстычна-экскурсійнай дзейнасці Беларусі;
- вызначэнне асноўных тыпаў электронных інфармацыйных айчынных турыстычна-экскурсійных рэсурсаў, іх спецыфіку;
- авалодаць методыкай выкарыстання, пошуку інфармацыі па турыстычна-экскурсійным рэсурсам традыцыйнай і электроннай форм.

У выніку засваення дысцыпліны студэнты павінны **ведаць**:

- тэарэтычныя ўяўленні аб турыстска-экскурсійным патэнцыяле Рэспублікі Беларусь;
- асноўныя тыпы, віды бібліяграфічных, фактаграфічных, электронных інфармацыйных рэсурсаў сферы турызма Беларусі;
- пытанні стварэння, выкарыстання, прасоўвання турыстска-экскурсійных электронных інфармацыйных рэсурсаў;
- методыку пошука інфармацыі па традыцыйным, электронным інфармацыйным рэсурсам турыстычна-экскурсійнай дзейнасці Беларусі.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнты павінны **ўмець**:

- выкарыстоўваць веданне асаблівасцей турыстска-экскурсійнага патэнцыялу Рэспублікі Беларусь, асноўных груп карыстальнікаў інфармацыі ў сферы турызма ў прафесійнай практычнай і навуковай бібліятэчнай дзейнасці;
- ствараць, выкарыстоўваць і пазіцыяніраваць інфармацыйныя рэсурсы ў галіне турыстычна-экскурсійнай дзейнасці Беларусі;

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

- аналізаваць і ацэньваць электронныя рэсурсы ў сферы турызму з мэтай выяўлення найбольш аўтарытэтнай інфармацыі.

Дысцыпліна ―Інфармацыйнае забеспячэнне турыстычна-экскурсійнай дзейнасці” цесна звязана з шэрагам іншых вучэбных дысцыплін.

У ліку эфектыўных педагагічных методык і тэхналогій пры вывучэнні дысцыпліны, якія садзейнічаюць удзелу студэнтаў у пошуку і кіраванні ведамі, набыццю вопыту самастойнага вырашэння разнастайных задач, неабходна выдзеліць:

– тэхналогіі праблемна-модульнага навучання,

– практычныя бібліяграфічныя метады (пошуку, ідэнтыфікацыі і інш.).

Для кіравання вучэбным працэсам і арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці выкладчыкам рэкамендуецца выкарыстоўваць рэйтынгавую сістэму ацэнкі вучэбнай і даследчай дзейнасці студэнтаў, варыятыўныя мадэлі кіруемай самастойнай работы, вучэбна-метадычны комплекс па дысцыпліне.

У мэтах фарміравання сучасных сацыяльна-асабовых і сацыяльна-прафесіянальных кампетэнцый будучых спецыялістаў пры правядзенні семінарскіх і практычных заняткаў выкарыстоўваюцца методыкі актыўнага навучання.

Вывучэнне дысцыпліны ―Інфармацыйнае забеспячэнне турыстычна-экскурсійнай дзейнасці” максімальна разлічаны на 32 аўдыторныя гадзіны: 18 лекцый і 2 гадзіны семінарскіх заняткаў, 8 лабараторных і 4 практычных.

Праводзіцца розныя віды кантроля за самастойнай працай студэнтаў (калёквіум, праверка індывідуальных заданняў і інш.). Вывучэнне дысцыпліны студэнтамі завяршаецца залікам.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

№ п/п	Назвы тэм	Колькасць гадзін				
		Усяго	Лекц.	Сем.	Лаб.	Практ.
1.	Турыстска-экскурсійны патэнцыял Рэспублікі Беларусь: агульная характарыстыка		4	2		2
2.	Віды турыстска-экскурсійных рэгіёнаў Беларусі		4		2	
3.	Бібліяграфічныя інфармацыйныя рэсурсы па турыстска-экскурсійнаму патэнцыялу Рэспублікі Беларусь		2		2	
4.	Фактаграфічныя інфармацыйныя рэсурсы па турыстска-экскурсійнаму патэнцыялу Рэспублікі Беларусь		4		2	
5.	Электронныя інфармацыйныя рэсурсы па турыстска-экскурсійнаму патэнцыялу Рэспублікі Беларусь		4		2	2
	Усяго:	32	18	2	8	4

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ КУРСА

Уводзіны

Прадмет, структура, задачы курса ―Інфармацыйнае забеспячэнне турыстычна-экскурсійнай дзейнасці”. Яго месца ў сістэме прафесійнай падрыхтоўкі бібліятэкараў-бібліёграфаў. Веды, навыкі і ўменні, якія набываюць студэнты ў працэсе вывучэння курса. Яго ўзаемасувязі з іншымі спецыяльнымі дысцыплінамі інфармацыйна-дакументнага цыкла. Асноўныя віды вучэбных заняткаў і арганізацыя самастойнай работы студэнтаў. Формы кантролю, прымяненне рэйтынгавай сістэмы. Характарыстыка забяспечанасці курса вучэбна-метадычнай літаратурай.

Тэма 1. Турыстска-экскурсійны патэнцыял Рэспублікі Беларусь: агульная характарыстыка

Вызначэнне паняццяў ―турыстска-рэкрэацыйны патэнцыял тэрыторыі”, ―турыстска-экскурсійны патэнцыял”. Экскурсійныя магчымасці Беларусі: геапалітычнае палажэнне, рэкрэацыйны патэнцыял, экскурсійныя рэсурсы, матэрыяльная база развіцця экскурсійнага дзела.

Нарматыўна-рэгламентуючыя дакументы ў сферы турызма Беларусі.

Тэма 2. Віды турыстска-экскурсійных рэгіёнаў Беларусі

Класіфікацыя турызма. Пазнавальны (культурна-пазнавальны), аздараўленчы, экалагічны, навуковы, падзейны і іншыя віды турызма Беларусі.

Развіццё турыстычных, культурна-турыстычных зон Беларусі. Гісторыка-культурныя рэгіёны Беларусі.Экскурсійна-турыстскія маршруты, іх роля ў развіцці турызма.

Тэма 3. Бібліяграфічныя інфармацыйныя рэсурсы па турыстска-экскурсійнаму патэнцыялу Рэспублікі Беларусь

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Класіфікацыя суб’ектаў турызма як спажыўцоў турыстскай інфармацыі. Каталогі, картатэкі універсальных бібліятэк, інфармацыйных цэнтраў, крыніцы нацыянальнай, масавай бібліяграфіі Беларусі, спецыяльныя бібліяграфічныя дапаможнікі рэспубліканскіх, рэгіянальных бібліятэк Беларусі. Несамастойныя выдавецкія формы бібліяграфічных дапаможнікаў.

Тэма 4. Фактаграфічныя інфармацыйныя рэсурсы па турыстска-экскурсійнаму патэнцыялу Рэспублікі Беларусь

Даведачныя і рэкламныя выданні, бюлетэні: энцыклапедыі, даведнікі, слоўнікі, пуцевадзіцелі, статыстычныя бюлетэні і іншыя, інфармацыйна-аналітычныя матэрыялы. Фактаграфічныя і камбінiраваныя базы даных: змест, структура, пошукавыя магчымасці, віды прадстаўленай інфармацыі.

Тэма 5. Электронныя інфармацыйныя рэсурсы па турыстска-экскурсійнаму патэнцыялу Рэспублікі Беларусь

Электронныя каталогі бібліятэк універсальных бібліятэк, інфармацыйных цэнтра. Базы даных. Афіцыйныя сайты органаў дзяржаўнай ўлады і кіравання, выдавецтваў, кнігагандлевых арганізацый, вучэбных, адукацыйных устаноў, музеяў, архіваў, рэгіянальных СМІ. Пошукавыя сістэмы сеткі інтэрнэт, пуцевадзіцелі па сеткавым інфармацыйным рэсурсам турыстка-экскурсійнага (краіназнаўчага, краязнаўчага характару), сеткавыя даведачныя інфармацыйныя рэсурсы. Сайты краязнаўчага, турыстскага характару, навуковых, грамадскіх краязнаўчых таварыстваў, персанальныя сайты краязнаўцаў. Мабільная сувязь.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная

1. Ажеева, Р.Б. Историко-краеведческая деятельность публичных библиотек : учеб. пособие / Р. Б. Ажеева. – Москва : Литера, 2011. — 105 с. – (Серия "Современная библиотека" ; вып. 88).
2. Бирицкая, Н. М. Моделирование туристических маршрутов : учебно-методическое пособие / Н. М. Бирицкая ; Министерство образования Республики Беларусь, УО "Минский государственный лингвистический университет". – Минск : МГЛУ, 2010. — 195 с.
3. Бочарников, В. Н. Информационные технологии в туризме : учебное пособие / В. Н. Бочарников, Е. Г. Лаврушина, Я. Ю. Блиновская ; Российская академия образования, Московский психолого-социальный институт. – Москва : Флинта : МПСИ, 2008. — 356, [1] с. : ил. ; 21 см. – (Серия "Социально-культурный сервис и туризм").
4. Журавский, А.Ю. Туризм : курс лекций для студентов специальности 1-88 01 02-01 "Оздоровительная и адаптивная физическая культура" (по направлениям), направление специальности: 1-88 01 02-01 "Оздоровительная и адаптивная физическая культура" (оздоровительная) / А. Ю. Журавский ; Национальный банк Республики Беларусь, УО "Полесский государственный университет". – Пинск : ПолесГУ, 2010. — 105 с.
5. Ковенько, Т.С. Краеведческий библиографический ресурс: проблемы формирования и использования / Ковенько Т. С. // Брэсцкая абласная бібліятэка імя М. Горкага — сацыякультурны і інфармацыйны цэнтр рэгіёна. Да 70-годдзя з дня заснавання : матэрыялы навукова-практычнай канферэнцыі, Брэст, 7–8 красавіка 2010 г. : [зборнік дакладаў / складальнік А. М. Мяснянкіна ; пад агульнай рэдакцыяй Ст. Р. Рачэўскага]. – Брэст, 2010. — С. 37—44.
6. Краеведческие указатели и БД // Справочник библиографа. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – СПб., 2003. – С. 420 – 431.
7. Потаев, Г.А. Преобразование и развитие городов — центров туризма = Reformation and development of the cities — tourist centers / Г. А. Потаев ; Белорусский национальный технический университет. – Минск : БНТУ, 2010. — 225, [1] с. : ил., табл.
8. Прадзеіна, А.В. Актуальныя пытанні краязнаўчай дзейнасці абласных бібліятэк Беларусі / А.В. Прадзеіна, В.І. Саітава // Веснік

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў. – 2012. –№1 (17). – С. 94 –104.
9. Предеина, А.В. Создание краеведческих электронных информационных ресурсов: тенденции развития / Предеина А. В. // Библиотечное краеведение как фактор повышения культурного потенциала края : методические материалы / Учреждение "Гомельская областная универсальная библиотека им. В. И. Ленина", Отдел библиотековедения ; [составитель М. С. Рафеева]. – Гомель, 2009. — С. 2—6.
10. Решетников, Д.Г. География туризма Беларуси : пособие для студентов факультета международных отношений, обучающихся по специальности 1-26 02 02 "Менеджмент (по направлениям)", направление специальности 1-26 02 02-06 "Менеджмент (в сфере международного туризма)" / Д. Г. Решетников. – Минск : Белорусский государственный университет, 2012. — 302, [1] с.
11. Тараненко, Л.Г. Информационное обеспечение потребностей региона: специфика краеведческой деятельности библиотек : учеб. пособие / Тараненко, Л.Г. – Москва : Литера, 2009. – 160 с.
12. Тараненко, Л. Г. Оценка состояния электронных краеведческих ресурсов региональных и муниципальных библиотек / Л. Г. Тараненко // Библиосфера. – № 1. – 2011. –С. 67–70.
13. Туристские регионы Беларуси / [З. Я. Андриевская и др. ; составитель Л. В. Ловчая] ; под общей редакцией И. И. Пирожника. – Минск : Беларуская Энцыклапедыя, 2008. — 600, [6] с. : цв. ил., карты.
14. Турмасава, Л. Турыстычны патэнцыял Панёмання ў фондах краязнаўчага аддзела абласной бібліятэкі г. Гродна / Любоў Турмасава // Румлёўскія старонкі: турыстычны патэнцыял нацыянальный культурна-гістарычнай спадчыны Панямоння : матэрыялы III адкрытай рэгіянальнай навукова-практычнай канферэнцыі па праблемах рэгіяналістыкі і краязнаўства "Румлёўскія чытанні" (Гродна, 19 лютага 2009 г.) / [рэдкалегія: В. В. Швед і інш.]. – Гродна, 2010. — С. 157–159.

Дадатковая

1. Библиотеки как информационные центры культурного и экологического туризма [Электронны рэсурс] / тематическую подборку составили методисты учебно-методического отдела СОУНБ им. В.Г. Белинского С.Е. Андреева и Л.Г. Кукарских. – Режим доступа: http://www.polevskoy-turcentr.ru/turbiblioteka/about-us.html
2. Библиотечное краеведение : терминолог. словарь / сост. В.С. Крейденко, А. В. Мамонтов. – СПб., 1998. – 85 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

3. Василенко, А.М. Генерация баз данных по краеведению [Электронны рэсурс] / А.М. Василенко // Рэжым доступу: www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2005/disk/81.pdf.
4. Географические основы туризма, рекреации и краеведения в Беларуси / [М. Г. Ясовеев и др.] ; под научной редакцией М. Г. Ясовеева. – Минск : Право и экономика, 2010. — 208, [1] с. : ил., табл., карты.
5. Грибков, Д. Н. Формирование электронного информационного пространства региона: из опыта общедоступных библиотек Орловской области / Д. Н. Грибков, Е. В. Тимошук // Науч. и техн. б-ки. – 2011. – № 6.– С. 75 – 79.
6. Гришина, С. Средство спасения или инструмент развития. Краеведческая работа муниципальной библиотеки в современных условиях // Библитечное дело. – 2010. – № 22. – С.37 – 39.
7. Инновационные технологии в сфере туризма, гостеприимства, рекреации и экскурсоведения : материалы Международной научно-практической конференции, Минск, 20 апреля 2011 г. / [редколлегия: М. Е. Кобринский (главный редактор) и др.]. – Минск : БГУФК, 2011. — 169 с. : ил., табл.
8. Коновалова, Н. Работа Гомельской областной универсальной библиотеки имени В. И. Ленина по изучению и сохранению историко-культурного наследия региона / Н.Коновалова, Н. Серикова // Бібліятэчны свет . — 2011. — № 2. — С. 30—31.
9. Краязнаўчая дзейнасць бібліятэк : метад. рэкамендацыі / Нац. б-ка Беларусі; склад. Р.М. Чыгірова, М.У. Сокал. — Мінск, 1994. — 102 с.
10. О развитии туризма, деятельности туристических организаций и коллективных средствах размещения за 2011 год / Национальный статистический комитет Республики Беларусь. – Минск : [б. и.], 2012. — 50 с. : табл.
11. Окольникова, С.А. Региональные проекты по сохранению культурного наследия: «вторая жизнь» уникальных книг и книжных коллекций / С.А. Окольникова // Библиотековедение. – 2011. – № 1. – С. 52–56.
12. Пронина, Л.А. Электронные коллекции краеведческих информационных ресурсов: библиоэкологические аспекты / Л.А. Пронина, Н.Е. Копытова, Н.В. Шаталова, А.Н. Евстигнеев, В.В. Дубенский // Методологические и теоретические проблемы библиографии в контексте новых информационных технологий : сборник статей. / Рос. Гос. б-ка ; НИО библиографии. – Москва : Пашков дом, 2007. – С. 76–83.
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

13. Сакун, Л. В. Введение в туризм : учебно-практическое пособие / Л. В. Сакун ; УО "Белорусский государственный экономический университет". – Минск : БГЭУ, 2011. — 267 с. : ил.
14. Туристская энциклопедия Беларуси / [З. Я. Андриевская и др. ; составители: Л. В. Ловчая, Т. И. Жуковская] ; под общей редакцией И. И. Пирожника. – Минск : Беларуская Энцыклапедыя, 2007. — 647 с. : цв. ил., карты.
15. Шимова, О. С. Основы устойчивого туризма : учебное пособие / О. С. Шимова. – Минск : Новое знание ; Москва : Инфра-М, 2012. — 189 с. : ил., табл. – (Высшее образование).

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ